

گفت‌وگو با «عباس جبالبارزی» عضو هیئت‌رئیس اتاق کرمان و نایب‌رئیس کمیسیون صنایع اتاق ایران

تولید در کلاس جهانی در گرو وجود اقتصاد رقابتی

معدن ظرفیتی است که می‌تواند جایگزین نفت شود، آن هم ببری از تلاطم‌ها و تغییرات شدید قیمتی که در نفت وجود دارد. روند سرمایه‌گذاری در بخش صنعت استان خوب است. برای بهبود شکل‌گیری و توسعه سرمایه‌گذاری باید ضعف اساسی موجود؛ یعنی نامساعد بودن فضای کسب‌وکار برطرف شود. قانون بهبود محیط کسب‌وکار، قانون نسبتاً خوبی است، اما تاکنون بیشتر از ۲۰ درصد اجرایی نشده است.

عباس جبالبارزی نایب‌رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی کرمان در گفت‌وگو با ما، با اشاره به نکات بالا می‌گوید تقویت داخلی سازی منوط به بهبود فضای کسب‌وکار، همکاری صنعت و دانشگاه و اعمال مشوق‌های شفاف و با شرایط آسان دولت است. واقعیت این است که در فضای دلالی، تولید شکل نخواهد گرفت. زمانی ما تولیدکننده در کلاس جهانی خواهیم بود که در مقیاس جهانی تولید کنیم و اقتصادی رقابتی داشته باشیم.

او می‌گوید در بحث توسعه صنعتی، راهبرد اساسی در اختیار نداریم. در دولت‌های قبلی استراتژی توسعه صنعتی نوشته شد، ولی بعداً آن را کنار گذاشته‌اند؛ در صورتی که استراتژی باید به‌گونه‌ای نوشته و تصویب شود که حداقل ۲۰ سال قابلیت اجرایی داشته باشد و در مواردی فقط تاکتیک‌ها عوض شود.

وی یادآوری می‌کند که نظام مبادلاتی پیمانکاران فرعی (SPX) برای قرار گرفتن بنگاه‌های کوچک و متوسط در زنجیره تأمین صنایع بزرگ، ساختاری است که در دنیا پذیرفته شده است و باید در استان به کار گرفته شود. شرح کامل این گفت‌وگو را در ادامه مطالعه نمایید.

◆ به نظر شما برای رشد بخش خصوصی در معدن و صنایع معدنی استان، چه اندازه ظرفیت، مجال و فرصت وجود دارد؟

کشور ما دهمین کشور معدنی دنیا است و استان کرمان به لحاظ ظرفیت‌های معدنی رتبه یک کشور را دارد، اما آمار و ارقام نشان می‌دهد حداکثر ده درصد پهنه‌های معدنی کشف شده است؛ به عبارتی هنوز ۹۰ درصد پهنه‌های معدنی اکتشاف نشده و در بسیاری از مناطق، اکتشافات در عمق ضعیف بوده؛ بنابراین در بخش معدن، در کشور به‌ویژه در استان کرمان ظرفیت بالایی وجود دارد. از طرفی با توسعه اکتشافات معدنی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، هم در بخش معدن و هم در صنایع پایین‌دستی آن فراهم می‌شود. به جرأت می‌توان گفت که معدن از ظرفیت‌هایی است که می‌تواند جایگزین نفت شود. یکی از مزیت‌هایی که معدن نسبت به نفت دارد این است که تلاطم و تغییرات شدیدی که در قیمت نفت

اتفاق می‌افتد را نخواهد داشت.

هم‌چنین توجه به تکمیل زنجیره محصولات معدنی بر مبنای پتانسیل‌های استان کرمان بسیار ضروری است، زیرا رشد و توسعه صنایع پایین‌دستی و تولیدات تکمیلی از محصولات معدنی مانند مس، فولاد، تیتانیوم و ... موجب می‌شود که این محصولات با ارزش افزوده بالاتری در بازارهای داخل و خارج عرضه شوند.

◆ روند سرمایه‌گذاری در بخش صنعت و راه‌کارهای بهبود آن را توضیح بفرمایید.

بنا به آمار، رشد سرمایه‌گذاری در کشور منفی است. این مسئله چشم‌انداز خیلی بدی دارد و به تبع آن اشتغال نیز در آینده پایین خواهد آمد و درآمد کشور از هزینه‌هایش کمتر خواهد شد. روند سرمایه‌گذاری در استان کرمان در بخش صنعت خوب است، اما برای این‌که سرمایه‌گذاری به‌خوبی شکل گرفته و توسعه پیدا نماید باید ضعف اساسی؛ یعنی فضای کسب‌وکار بهبود یابد. در سال ۲۰۲۰، رتبه فضای کسب‌وکار ایران در بین ۱۹۰ کشور در جهان، ۱۲۷ بوده است؛ به عبارتی در جهان ۱۲۶ کشور برای سرمایه‌گذاری از ما بهتر هستند به طوری که سرمایه‌گذاران

می‌توانند در آنجا سرمایه‌گذاری انجام دهند. در مورد استان کرمان، با توجه به پایشی که اخیراً در بین ۳۱ استان کشور انجام شده، در فضای کسب‌وکار رتبه ۳۰ را داریم. به هر حال مهم‌ترین راه بهبود سرمایه‌گذاری، اصلاح رتبه کسب‌وکار چه در سطح کشور و چه سطح استان است. در جلسه‌ای که با نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی داشتیم اشاره کردم اگر دولت و بخش خصوصی شش ماه هیچ کاری انجام ندهند و فقط با برگزاری جلسه و مشورت با یکدیگر در خصوص این مسئله که چگونه رتبه فضای کسب‌وکار به عدد دو رقمی زیر ۵۰ در کل دنیا برسد، راهکار بدهند و راهکارها هم اجرایی شوند، با اطمینان می‌توان گفت بسیاری از مشکلات اقتصادی مرتفع خواهند شد.

متقاضیان در بنگاه‌های بزرگ موردنظر است، اما مسئله‌ای که وجود دارد این است که از یک طرف بنگاه‌های بزرگ نباید این انتظار را داشته باشند که یک‌شبه به کیفیت مطلوب از سمت بنگاه‌های کوچک برسند، مثلاً باید بپذیرند که کیفیت قطعات تولیدی بنگاه‌های کوچک از ۱۰۰، عدد ۵۰ باشد؛ به عبارتی عمر یک قطعه به‌جای ۱۰۰ روز، ۵۰ روز باشد. از طرف دیگر بنگاه‌های کوچک این تضمین را بدهند که در فرصت مناسب، کیفیت خود را به حدی که مورد انتظار بنگاه‌های بزرگ است، برسانند. این کار در استان کرمان در مدت زمانی که بنده مسئولیت کمیسیون صنعت و معدن اتاق را برعهده داشتم، شروع شد و پیمان‌کار نیز برای این نظام مشخص گردید، اما متأسفانه در حال حاضر کار تعطیل شده است.

◆ در مورد برنامه‌ها و مأموریت‌های تقویت داخلی سازی و چگونگی تحقق آن‌ها در استان کرمان توضیح بفرمایید.

در ابتدا باید داخلی سازی را از دید کل کشور نگاه کرد. آن دسته از محصولاتی را می‌توان در داخل تولید کرد که درازمدت یا میان‌مدت قیمت تمام شده آن‌ها از مشابه خارجی کمتر و یا حتی مساوی باشد. این عمل فشار ناشی از عدم واردات بعضی کالاها به کشور را کم می‌کند، از طرفی تولید هر کالایی در کشور مقرون به‌صرفه نیست، بنابراین باید تمرکز اصلی ما بر روی مزیت‌ها و توانمندی‌های کشورمان باشد. اما این‌که چگونه داخلی سازی تقویت شود، در وهله اول منوط به بهبود فضای کسب‌وکار برای تولیدکنندگان داخلی در راستای دغدغه‌های آن‌ها در تولید قابل رقابت با رقبای خارجی است.

در وهله دوم، دانشگاه‌های ما باید به‌عنوان مراکز تحقیق و توسعه (Research and Development) عملاً در کنار بنگاه‌های صنعتی قرار گیرند تا با همکاری صنعت و دانشگاه از طریق تدوین دانش فنی و تحقیقات پژوهشی در تقویت تولید داخلی مؤثر باشند.

و بالاخره، دولت باید مشوق‌های شفاف و با شرایط آسان در اختیار تولیدکنندگان داخلی قرار دهد نه با شرایطی که تولیدکننده از دریافت آن‌ها منصرف شود. مثلاً دولت می‌تواند با دادن مشوق‌های مالیاتی و تأمین اجتماعی شفاف و وام‌های ارزان‌قیمت به بنگاه‌های تولیدی، به تقویت تولید داخلی کمک نماید. ازجمله حمایت‌هایی که دولت از یک بنگاه اقتصادی در تولید می‌تواند داشته باشد، این است که زمانی یک محصول برای اولین بار در داخل تولید شده و کیفیتی مشابه نمونه خارجی خود ندارد، در ابتدای امر از استفاده و مصرف آن حمایت کند با این شرط که تولیدکننده تضمین نماید به‌مرور کیفیت محصول خود را بالا ببرد، زیرا

◆ در مورد چگونگی حضور واحدهای کوچک و متوسط صنعتی استان در زنجیره تأمین واحدهای بزرگ توضیح دهید.

نظام مبادلات پیمانکاران فرعی یا SPX به‌عنوان یکی از روش‌های عمده توسعه صنایع کوچک و متوسط از طرف سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO) مطرح شد. این نظام به‌صورت تشکیلات و ساختار در کل دنیا پذیرفته شده است؛ با این هدف که در این ساختار بنگاه‌های کوچک و متوسط بتوانند نیازهای صنایع بزرگ را تأمین نمایند؛ بنابراین برای حضور بنگاه‌های صنعتی کوچک و متوسط در زنجیره تأمین واحدهای بزرگ باید این نظام در استان شکل گیرد. علی‌رغم این‌که اتاق بازرگانی ایران تفاهم‌نامه‌ای با هدف شکل‌گیری این نظام با سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران منعقد نموده است و اتاق بازرگانی کرمان نیز حدود سه الی چهار سال در تلاش برای شکل‌گیری این نظام در استان است، اما موفق نبوده است. دلیل عدم موفقیت به اعتقاد بنده این است که سازمان‌های متولی موضوع در استان، نتوانسته‌اند ساختار و سیستم موردنیاز را تعریف نمایند؛ به عبارتی برای شکل‌گیری این نظام در گام اول نیاز است که یک ساختار متنشکل از سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی و ... شکل گیرد، با این مأموریت که با انتخاب پیمانکارانی وظایف زیر را انجام دهد:

- شناسایی طرف‌های تقاضا،

- شناسایی نیازهای طرف‌های تقاضا،

- شناسایی طرف عرضه،

- بررسی توانایی طرف‌های عرضه در پاسخ‌گویی تقاضاها.

بعد از مشخص شدن موارد بالا، پیمانکاران به‌عنوان حلقه واسط بین تأمین‌کنندگان کوچک و متوسط و متقاضیان در بنگاه‌های بزرگ قرار گرفته و با بازاریابی، نیازهای طرفین را تأمین می‌نمایند، در عین این‌که کیفیت مورد انتظار

دولت باید مشوق‌های شفاف و با شرایط آسان در اختیار تولیدکنندگان داخلی قرار دهد نه با شرایطی که تولیدکننده از دریافت آن‌ها منصرف شود. مثلاً دولت می‌تواند با دادن مشوق‌های مالیاتی و تأمین اجتماعی شفاف و وام‌های ارزان‌قیمت به بنگاه‌های تولیدی، به تقویت تولید داخلی کمک نماید.

خریداری کند، سرمایه او در سال آینده یک میلیارد تومان خواهد شد. در صورتی که صاحب سرمایه محتاط و محافظه‌کار باشد، اگر سرمایه خود را در بانک ذخیره کند، سالی ۲۵ درصد سود به دست می‌آورد که معاف از مالیات خواهد بود. در مورد سرمایه‌گذاری در معاملات طلا و دلار نیز به همین شکل مشکلات تولید وجود نخواهد داشت. واقعیت این است که در فضای دلالی تولید شکل نخواهد گرفت. در مجموع یکی از راه‌های اصلی تقویت تولید، سودآوری حوزه تولید و حذف فعالیت‌های کاذب و دلالی با سودهای بادآورده است. باید سرمایه‌گذاری از یک الگوی منطقی پیروی کند و به اعتقاد بنده تولید پایدار با بهبود فضای کسب‌وکار میسر است.

◆ مهم‌ترین چالش‌ها و موانع بهره‌وری در بخش صنعت چه هستند؟

یکی از چالش‌های مهم در حوزه بهره‌وری در بخش صنعت، مسئله چگونگی کیفیت نیروی کار است. نیروی انسانی باید خوب آموزش دیده باشد و درآمد بنگاه اقتصادی نیز باید بتواند گذران زندگی معمولی نیروی انسانی را تأمین نماید. در مورد تربیت نیروی انسانی ماهر بسیار ضعیف هستیم، برای افزایش بهره‌وری نیروی کار ابتدا باید مهارت‌افزایی صورت گیرد؛ چه برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و چه افراد غیردانشگاهی که قصد ورود به یک بنگاه اقتصادی را دارند.

کیفیت با مرور زمان و به تدریج اتفاق می‌افتد و تولیدکننده ابتدا باید با حمایت مصرف‌کننده موفق به ادامه تولید و کسب درآمد شده و با فراهم شدن زمینه توسعه تحقیقات لازم و به دست آمدن تجربیات مناسب به کیفیت مطلوب در تولید برسد.

◆ به نظر شما عدم شکل‌گیری روند پویا و پایدار تولید در کشورمان چیست؟

تولید در کشور با وجود همه مشکلات داخلی و وجود تحریم‌ها، شکل گرفته و همین شکل‌گیری موجب شده که اقتصاد ما سرپا بماند و کشور شبیه کشوری مانند ونزوئلا نشود. اگر وابستگی ما به صورت کامل به خارج از کشور بود، طبیعتاً ما نیز بحران‌هایی شدیدی مانند ونزوئلا داشتیم. می‌توان گفت تولید در کشور شکل گرفته، اما با مشقت. در واقع تولیدی که می‌بایست ظرف دو سال عملی بشود، پنج سال طول کشیده است. یا یک سری تولیدات، همان ابتدای قضیه از گردونه خارج شده‌اند که دلیل آن نبود فضای کسب‌وکار مناسب در کشور بوده است.

اما برای این‌که تولید پایدار و جهت‌دهی مثبتی داشته باشد باید خلق ارزش، سود و سرمایه‌گذاری در تولید باشد. در شرایط حاضر، سودآوری در دلالی است؛ برای مثال یک سرمایه‌دار اگر امسال یک زمین در شهر کرمان به مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان

● عکس: امین رحمانی ●

بنا به تحقیق، شخص ماهر ۳۵ درصد شانس بیشتری برای پیدا کردن شغل را دارد. به طور مثال بنده به‌عنوان یک فعال بخش خصوصی دو ماه است که قصد استخدام پنج نفر نیروی کار ماهر را دارم، ولی تاکنون موفق نشده‌ام.

یکی از معضلات کارکنان بنگاه‌های اقتصادی مسئله مسکن است که بدیهی است که بهره‌وری آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. راهکار رفع این مسئله می‌تواند ارائه تسهیلات از طریق بانک رفاه کارگران باشد تا از این طریق نیروی کار بنگاه بتواند مسکن اجاره به‌شروط تملیک با نامه کارفرما خریداری نماید؛ به عبارتی دولت ضمانت کند که به نیروی هر بنگاهی که شغل ایجاد می‌کند با نامه کارفرما وام داده تا نیروی انسانی بتواند خانه ارزان بخرد. نیروی کاری که به این شکل مورد حمایت قرار می‌گیرد وابسته و علاقه‌مند به بنگاه می‌شود و به‌تبع آن میزان بهره‌وری او نیز افزایش پیدا می‌کند.

کشور ما جزو کشورهایی است که در تناسب با دنیا مصرف انرژی بالایی دارد. در صنعت ما نرخ بهره‌وری انرژی پایین است؛ دلیل این امر، واقعی نبودن قیمت انرژی در کشور است. از طرفی چگونگی مصرف انرژی‌هایی مانند آب، برق و گاز که چالش‌های حال و آینده کشور ما هستند، ضروری و با اهمیت است. رشد مصرف انرژی به خودی خود مسئله بدی نیست، اما باید این رشد منطقی صورت گیرد و منجر به خلق ارزش شود. در برخی بنگاه‌ها در کشور باوجود دستگاه‌های فرسوده، انرژی به‌صورت غیرمنطقی مصرف می‌شود، بنابراین اگر انرژی با قیمت واقعی در اختیار تولیدکننده قرار گیرد، مطمئناً تولیدکننده مجبور خواهد بود که با تغییر و به‌روزرسانی دستگاه‌های تولیدی خود به بهره‌وری بیشتری برسد.

در مجموع پیشنهاد می‌شود که شاخص‌های بهره‌وری عوامل تولید در بنگاه‌های صنعتی به‌صورت عملی بنا به مورد صنعت تعیین و تعریف شود. تا مدیریت بهره‌وری همانند مدیریت‌های مالی، بازاریابی و ... بتوانند به ارزیابی میزان بهره‌وری و نکات قوت و ضعف مربوطه پردازد و نقاطی را که منجر به خلق ارزش افزوده در آن صنعت نمی‌شود، شناسایی و از آن سازمان حذف نماید.

♦♦ در مورد توانمندی‌های بالقوه و مهم‌ترین چالش‌های بخش صنعت ما در زمینه تولیدات صنعتی در کلاس جهانی توضیح بفرمایید.

هر کشوری که دارای جامعه جوان و تحصیل‌کرده باشد، محیط کسب‌وکار مناسبی داشته و ارتباطات جهانی آن خوب باشد، قطعاً ظرفیت و توانمندی برای تولیدات صنعتی در کلاس جهانی را خواهد داشت که چنانچه ظرفیت‌های بالقوه دیگر

مانند منابع زیرزمینی و موقعیت سوق‌الجیشی نیز اضافه شود، شرایط مناسب‌تری برای آن کشور به وجود خواهد آمد. هر چند هستند کشورهایی مانند ژاپن که منابع زیرزمینی مناسب ندارند، ولی موفق هستند.

کشور ما با داشتن همه توانمندی‌های ذکر شده، هنوز با چالش‌هایی در تولید، آن هم در کلاس جهانی روبروست. زمانی ما تولیدکننده در کلاس جهانی خواهیم بود که در مقیاس جهانی تولید کنیم و اقتصادی رقابتی داشته باشیم. واقعیت این است که بسیاری از تولیدات ما بر اساس نیاز بازار جهانی نیست. کمپانی تویوتا با تعریف سهمی از بازار، با قیمت تمام شده پایین برای کل دنیا ماشین تولید می‌کند، ولی در کشور ما شرکت ایران‌خودرو فقط محصولاتی برای بازار داخلی طراحی و تولید می‌کند که نه تنها کیفیت پایین دارد بلکه نمی‌تواند در مقیاس بازارهای خارجی تولید نماید، دلیل اصلی آن نداشتن رقیب در بازار داخلی است و راهکار اصلی برای رفع این چالش ایجاد بازار رقابتی است، نه به این معنی که محصول خارجی آماده وارد بازار ایران شود، بلکه این امکان ایجاد شود که مثلاً شرکتی مانند تویوتا با شرایط مناسب مورد توافق در کشورمان، کارخانه تأسیس نموده و محصول تولید کند تا با این کار رقیبی برای شرکت‌های خودروسازی ایرانی باشد و شرکت‌های ایرانی در رقابت با تویوتا کیفیت خود را بالا ببرند. در نهایت این راهکار منجر به قرارگرفتن تولیدات کارخانه ایران‌خودرو در ردیف تولیدات کلاس جهانی خواهد شد.

چالش دیگری که در کشور با آن روبرو هستیم مسئله وجود تحریم‌هاست. باید بتوانیم این مسئله را حل کرده تا امکان انتقال تکنولوژی، تولید کیفی در مقیاس لازم، حضور در بازار جهانی و صادرات فراهم شود. نبود فضای مناسب کسب‌وکار، خود به‌عنوان چالشی داخلی موجب شده است که تولیدکننده برای صادرات با مشکلاتی در داخل کشور روبرو شود.

♦♦ ارزیابی شما از چگونگی تطابق خواست فعالان اقتصادی عرصه تولید با راهبردهای انتخابی برای تحقق جهش تولید در بخش صنعت و معدن چیست؟

راهبردهای صنعتی اتخاذی دولت بخشی مربوط به قوانین مربوطه است و بخشی دیگر بر اساس شعار سال است که توسط مقام معظم رهبری تعیین می‌شود. در مورد قوانینی که وضع شده است به دو قانون اشاره می‌کنم: یک قانون مربوط به بهبود فضای کسب‌وکار و قانون دیگر مربوط به رفع موانع تولید است.

در مورد قانون بهبود محیط کسب‌وکار باید گفت که بیشتر از ۲۰ درصد این قانون تاکنون اجرا نشده است و حتی خیلی

کشور ما جزو کشورهایی است که در تناسب با دنیا مصرف انرژی بالایی دارد. در صنعت ما نرخ بهره‌وری انرژی پایین است؛ دلیل این امر، واقعی نبودن قیمت انرژی در کشور است. از طرفی چگونگی مصرف انرژی‌هایی مانند آب، برق و گاز که چالش‌های حال و آینده کشور ما هستند، ضروری و با اهمیت است.

شده نموده است. در اصل بنگاه باید بهره این پول را به بانک برگرداند و وام مجدداً بنا به درخواست بنگاه تمدید شود. بانک با این منطق که دستگاه‌های نظارتی و بانک مرکزی به او اجازه این کار را نمی‌دهد با بنگاه اقتصادی همکاری نمی‌کند. نتیجه آن چه می‌شود؟ بنگاه اقتصادی که تسهیلات از بانک دریافت کرده، تعطیل می‌شود، تولیدات خود را حراج می‌کند تا پول را به حساب بانک برگرداند، نمی‌تواند تسهیلات جدید دریافت کند، چک‌های بنگاه برگه می‌شود، در نهایت بنگاه دیگر قادر به تولید نخواهد بود و عملاً ممکن است به حالت نیمه تعطیل و تعطیل درآید، حال باید در کارگروه رفع موانع تولید برای کمک به این بنگاه تصمیم گرفته شود! که این در واقع «نوش داروی پس از مرگ سهراب» است!

نزدیک به ۶۰ درصد بدهکاران بانکی که مشمول بدهی معوق شده‌اند، به دلیل عدم تمدید سرمایه در گردش در سررسید بوده است. جا دارد سیستم بانکی کشور این موضوع را در خصوص سایر کشورهای توسعه‌یافته بررسی نماید و گزارش کارشناسی ارائه دهد تا بتوان قضاوت بهتری نسبت به موضوع داشت.

بنابراین زمانی می‌توان از راهبرد حرف زد که سند راهبرد توسعه در کشور با همکاری بخش خصوصی نوشته، تصویب و به‌صورت دقیق اجرا شود، نه این‌که با آمدن دولت جدید، بخشی از آن حذف و بخشی دیگر سلیقه‌ای اجرا شود؛ برای مثال قانون بهبود محیط کسب‌وکار در دولت قبلی اجرا نشد، به عبارتی دولت قبل، این قانون را قبول نداشت. در دولت جدید هم که با این قانون مشکل ندارد، تاکنون حتی بیست درصد آن اجرا نشده است.

◆ چنانچه توضیحات تکمیلی لازم می‌دانید، بفرمایید.

بارها به این موضوع اشاره کرده‌ام که رتبه کسب‌وکار در کشورمان را باید اصلاح کنیم. در چشم‌انداز ۱۴۰۴ آمده است که کشور اول منطقه باشیم. خوب ببینیم در حال حاضر کشور اول منطقه چه رتبه کسب‌وکاری دارد، ما خودمان را به این عدد برسانیم، تمام.

در مجموع در حال حاضر ما تعریفی از مقصد و چشم‌اندازی برای بهبود فضای کسب‌وکارمان نداریم و برای این‌که رتبه کسب‌وکار کشور ما به درجه اول منطقه برسد، باید به شاخص‌های حال حاضر کشور اول منطقه نگاهی بیندازیم تا بدانیم و تصمیم بگیریم که مثلاً صدور مجوز چند روزه انجام شود؟ ثبت شرکت چقدر زمان ببرد؟ رسیدگی مالیاتی بر مبنای مالیات بر ریسک باشد و تسهیلات بانکی بر اساس اهلیت محوری داده شود و ... آنگاه فضای کسب‌وکار بهبود می‌یابد. ◆◆

از آیین‌نامه‌های آن نیز نوشته و تصویب نشده است. قانون، قانون نسبتاً خوبی است، اما خیلی از بندهای آن اجرا و عملی نشده است؛ برای مثال در ماده دو و سه این قانون آمده است که قبل از اخذ هر تصمیمی در این مورد دولت باید نظر بخش خصوصی را مطالبه نماید.

در مورد قانون رفع موانع تولید جلسات کارگروه‌های رفع موانع تولید برگزار می‌شود که بنده با داستان این کارگروه‌ها مخالف هستم؛ چرا ما عادت کرده‌ایم که مانع ایجاد کنیم و بعد کارگروه رفع موانع تشکیل دهیم؟ بهتر نیست به‌جای آن کارگروه جلوگیری از موانع برگزار کنیم؟ در بخشی از این قانون آمده است که اگر موضوع موردنظر مطابق با قوانین و مقررات کشور باشد به این شکل عمل شود. خوب اگر قوانین کشور درست است، چه نیازی به قانون رفع موانع تولید است؟ این قانون آمده است تا در شرایط سخت، مشکل به وجود نیاید؛ در موارد زیادی قانون رفع موانع تولید عقیم مانده و به همین دلیل بسیاری از تصمیماتی که در کارگروه‌های رفع موانع چه در سطح استان و چه در سطح کشور گرفته می‌شود بیشتر از ۲۰ یا ۳۰ درصد اجرایی نمی‌شود. برای مثال در یکی از این کارگروه‌ها، تصمیمی در مورد موضوع مالیاتی یا بانکی گرفته می‌شود، اما در زمان اجرای تصمیم متوجه می‌شوند که با فلان بخش‌نامه مالیاتی یا بانکی هم‌خوانی ندارد پس اجرا نمی‌شود، به عبارتی تناقضات بین مقررات، بخش‌نامه و قوانین مختلف عملاً مانع از اجرای قانون رفع موانع تولید می‌شود.

البته لازم به یادآوری است که در بحث توسعه صنعتی راهبرد اساسی نداریم، در دولت‌های قبلی استراتژی توسعه صنعتی نوشته شد ولی دولت‌های بعدی آن را کنار گذاشته‌اند. در صورتی که استراتژی باید به‌گونه‌ای نوشته و تصویب شود که حداقل بیست سال قابلیت اجرایی داشته و در مواردی فقط تاکتیک‌ها عوض شوند. در ادامه برایتان مثالی از یک قانون بانکی می‌زنم که نشان می‌دهد چگونه قوانینی که جهت حمایت از تولید وضع می‌شوند، خود بازدارنده هستند؛ فرض کنید یک بنگاه اقتصادی جهت اخذ تسهیلات «سرمایه در گردش» از بانک اقدام می‌کند، در واقع بنگاه اقتصادی با کمک این تسهیلات قصد خرید مواد اولیه، تولید و فروش محصول را دارد و این پول سرمایه در گردش است و در حساب بنگاه اقتصادی نیست و صرف تأمین مواد اولیه، کار در جریان ساخت، طلب از مشتری و پیش پرداخت شده است، اما بانک در زمان سررسید تسهیلات، برای تمدید وام از بنگاه اقتصادی می‌خواهد کل تسهیلاتی که به‌عنوان سرمایه در گردش اخذ کرده برگرداند تا فردای آن روز دوباره به حساب بنگاه اقتصادی واریز نمایند، در صورتی که بنگاه این پول را صرف موارد اشاره

در مورد قانون

رفع موانع

تولید جلسات

کارگروه‌های رفع

موانع تولید برگزار

می‌شود که بنده

با داستان این

کارگروه‌ها مخالف

هستیم؛ چرا ما

عادت کرده‌ایم که

مانع ایجاد کنیم

و بعد کارگروه رفع

موانع تشکیل

دهیم؟ بهتر

نیست به‌جای آن

کارگروه جلوگیری

از موانع برگزار

کنیم؟